

14.05.24

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**14 Mayıs 2024
Salı**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

14 Mayıs 2024 Salı

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Köylere Hizmet Götürme Birliği İhale Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Sözleşmeli Öğretmen İstihdamına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Taşınmaz Ticareti Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Meslek Yüksekokulları ve Açıköğretim Ön Lisans Programları Mezunlarının Lisans Öğrenimine Devamları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞLER

- Veteriner Biyolojik Ürün ve Hayvan Tanımlama Araçlarının Bedelleri ile Uygulama Ücretlerinin Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ (No: 2024/11)
- Hububat, Baklagiller ve Yağlı Tohumlar Lisanslı Depo Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2024/18)

Lisanslı depoculukta azami depolama süreleri uzatıldı

Bazı tarım ürünlerine ilişkin lisanslı depoculuk uygulamasında azami depolama sürelerinin uzatılması kararlaştırıldı.

Ticaret Bakanlığının Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'i Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Buna göre, lisanslı depolarda yer alacak tarım ürünlerinin azami depolama süresi 24 aydan 36 aya çıkarıldı.

Bakanlığın Hububat, Baklagiller Ve Yağlı Tohumlar Lisanslı Depo Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ'i de Resmi Gazete'de yayımlandı.

Değişiklikle, tebliğe konu tarım ürünlerinin hasat döneminden itibaren lisanslı depolarda azami depolanabilme süresi 12 aydan 18 aya yükseltildi. Bu süre, Toprak Mahsulleri Ofisine ait ürünler için 24 ay yerine 36 ay olarak belirlendi.

Planlı üretim modeli çiftçiye nefes aldırarak

Tarım sektörünün gelişigüzel hamlelerle yönetilmesi 'toprağın efendileri' çiftçiler için yıllardır süregelen bir kısır döngüyü ifade ediyor. Bu sorunu aşması için tasarlanan 'planlı üretim modeli' ise çiftçinin üç yıl önceden ne ekeceğini bilmesi, üretimi artırması gibi özellikleriyle yeni bir dönemin kapısını aralıyor.

Mehmet Hanifi GÜLEL

Tarımda planlı üretim ile çiftçiler için yeni bir döneme giriyor. Yeni dönemde çiftçilerin Tarım ve Orman Bakanlığı'nın belirlemiş olduğu ürün ve miktarı ekmesiyle arz ve talepte kontrol sağlanması hedefleniyor. Eylül ayından itibaren hububat, baklagiller ve yağlı tohumlar başta olmak üzere tarımda planlı üretim modeline geçilecek.

Planlı üretimle işlenmeyen arazilerin üretime kazandırılması, tarımsal üretim yapılan alanların kayıt altına alınması ve sözleşmeli üretimin yaygınlaştırılması hedefleniyor. Buna ilave çiftçiler, ne ekeceğini 3 yıl önceden bileceği yeni bir döneme giriyor. Böylece daha fazla üretim yapılarak, iç tüketimin karşıladığı gibi gıda ürünlerinin ihracatında da istikrarın yakalanması hedefleniyor.

Türkiye'nin 78 milyon hektar olan yüzölçümünün yaklaşık üçte biri olan 24 milyon hektar alan ekilebilir tarım arazisine sahip. 30 yıl önce ekilebilir arazi miktarı 27 milyon hektardı. Son yıllarda ekilebilir arazilerdeki kayıp da dikkat çekiyor. 2023 yılında 31 milyar dolar gıda ürünleri ihraç eden Türkiye, 212 ülke ve bölgeye 2 bin 200 çeşit tarım ürünü ihraç etti.

2023 yılında bitkisel üretim 136,9 milyon tona yükseldi

Yaklaşık 9 trilyon dolarlık ticaret hacminin döndüğü bir coğrafyada bulunan Türkiye, bugün itibarıyla Doğu Avrupa, Ortadoğu ve Kuzey Afrika bölgesindeki en büyük tarımsal ürünlerin ihracatçısı ülkeleri arasında yer alıyor.

Türkiye'nin önümüzdeki 10 yıllık dönemde gıda ürünleri ihracatını 50 milyar dolara çıkaracak üretim ve ihracat potansiyeli bulunuyor. Planlı üretim; bitkisel üretim, hayvansal üretim ve su ürünleri üretiminde tarım havzası veya işletme bazında üretim planlanmasını kapsıyor.

Çiftçiler, yeni yönetmeliğe göre artık izin almadan tarımsal üretim yapamayacak. Tarım sektörünün 2023 yılında toplam bitkisel üretimi 136,9 milyon tona yükseldi. Türkiye üretiminde dünyada birinci olduğu fındık, kiraz, incir ve kayısının yanı sıra ayva, haşhaş tohumu, kavun ve karpuzda ikinci; mercimek, antepfıstığı, kestane, vişne ve hıyarda üçüncü; ceviz, zeytin, elma, domates, patlıcan, ıspanak ve biberde ise dördüncü sırada bulunuyor.

Maliyet artışı tam gaz

Diğer yandan, girdi maliyetlerinin yüksek seyrinin devam etmesi ve tarımda çalışanların yaş ortalamasının yükselmesi tarımda alarm veren konuların başında geliyor. Tarımsal girdi fiyat endeksi (Tarım-GFE) Şubat'ta aylık bazda yüzde 3,59 artarken, yıllık bazda yüzde 49,92 yükseldi. Ana gruplarda bir önceki aya göre, tarımda kullanılan mal ve hizmetler endeksinde yüzde 3,63 artış, tarımsal yatırıma katkı sağlayan mal ve hizmetler endeksinde yüzde 3,34 artış gerçekleşti.

Bir önceki yılın aynı ayına göre tarımda kullanılan mal ve hizmetler endeksinde yüzde 46,51 artış, tarımsal yatırıma katkı sağlayan mal ve hizmetler endeksinde yüzde 75,27 artış gerçekleşti. Son yıllarda hayvancılık politikalarında uygulanan yanlışlıklar sonucunda üreticilerin üretimden çekilmesi ve hayvan sayısının azalmasında etkili oldu. Tüm bunların sonucunda son dönemde et krizinin piyasada fiyatları tetiklediğini görmek mümkün.

Çiftçinin 5 temel sorunu var

1-Pazarlama ve fiyat belirsizliği: Çiftçiler, ürünlerini pazarlamak ve satmak konusunda bir dizi zorluklarla boğuşuyor. Pazarlama zincirindeki aracılar, fiyat belirsizliği ve dalgalanmalar nedeniyle bazen çiftçiler üretimini yaptığı ürünlerde zarar edilebiliyorlar.

2-İklim değişikliği: Son yıllarda iklim değişikliği çiftçiler olumsuz etkiliyor. Düzensiz yağışlar, artan sıcaklık ve diğer iklim değişikliği faktörleri, tarım ürünlerini ve çiftçilerin gelirlerini azaltabilir.

3-Verimlilik: Bazı çiftçiler, verimli tarım yöntemleri, toprak işleme teknikleri veya modern tarım ekipmanlarının eksikliği nedeniyle düşük verim elde ediyor.

14.05.24

4-Su kaynakları: Sulama sistemlerinin yetersizliğinden dolayı rekolte ve kalite olumsuz etkileniyor.

5-Desteklemeler: Devlet desteklerin yetersiz veya etkisizliği verimliliği artıramıyor. Aynı zamanda, tarım desteklerinin geç ödenmesi de çiftçilerin zarar etmesine yol açıyor.

Kamuda tasarrufa uymayana ceza sürprizi!

Kamu kesiminde tasarrufa yönelik paket açıklandı. Tasarrufun boyutu ve bütçeye olumlu katkısına ilişkin rakam içermeyen pakete, yerel yönetimler de dahil edildi.

Maruf BUZCUGİL - Mehmet KAYA / ANKARA

Kamu tasarruf paketi, toplam tutar hedefi olmadan açıklandı. Uymayan kurum ve kuruluşlara ceza öngörülen pakete yerel yönetimler de dahil edildi. Bakan Şimşek, açıklanan paketin ilk çalışma olduğunu, yeni paketlerin hazırlandıkça uygulamaya alınacağını kaydetti.

Kamuda Tasarruf ve Verimlilik Paketi olarak adlandırılan düzenleme, toplam tutar hedefi olmadan açıklandı. Ayrıca verimlilik ve tasarruf yönlü yeni paketler üzerinde çalışıldığı duyuruldu. Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz ile Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek tarafından duyurulan paketin sürprizi ise pakete uymayan kurum ve kuruluşlara “idari ceza ve para cezası” da öngörülmesi oldu. Yasayla yapılacak düzenlemede, cezanın yönetici mi yoksa kurum-kuruluşa mı kesileceği merak uyandırdı. Tasarruf paketinin, deprem ve depremle bağlantılı harcamaları kapsamayacağı hem Cevdet Yılmaz hem de Mehmet Şimşek tarafından vurgulandı.

Yerel yönetimleri de kapsıyor

Tasarruf paketinin tüm kamu kurum ve kuruluşları yanında yerel yönetimleri de kapsayacağı kaydedildi. Bu kapsamda belediyelerin ve belediye iktisadi

kuruluşlarının, belediye şirketlerinin dahil olup olmayacağı açıklanmadı. Hazine ve Maliye Bakanı Cevdet Yılmaz, merkezi ve yerel idareler yanında, yerel yönetimler, KİT'ler, döner sermayeler, fonlar dahil tüm kamunun kapsamda olduğunu belirtti.

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz, paketin açıklanmasından önce yaptığı sunumda, tüm kamuyu kapsayan bir çalışma yapıldığını, TBMM hariç bütün kamu kurum ve kuruluşların tasarruf paketine uymasının zorunlu kılınacağını açıkladı. Yılmaz, düzenlemelerin bir kısmının genelge ile yapılacağını ve genelgenin bu hafta içinde Cumhurbaşkanı'na sunulmasını planladıklarını, yasa teklifinin de kısa süre içinde verileceğini kaydetti. Cevdet Yılmaz, "Bugün sunulacak olan paket geçmişten farklılıklar arz etmektedir. Geçmişten çıkardığımız derslerle tedbirleri daha sıkı bir izleme sistemi ile hayata geçireceğiz. Ayrıca hesap verebilirlik mekanizmalarını güçlendirerek, haklı gerekçeye dayanmayan sapmaları engellemeyi amaçlıyoruz" diye konuştu.

Kamuda etkinlik ve verimlilik

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, açıklanan paketin ilk çalışma olduğunu, yeni paketlerin hazırlandıkça uygulamaya alınacağını kaydetti. Şimşek yeni düzenleme alanlarının Kamu İhale Reformu, KİT'lerin yönetişimi, vergi adaleti ile kayıtdışılıkla mücadele alanlarında olacağını bildirdi. Şimşek, bütün çalışmaların kamuda harcama disiplini, kamu maliyesinin dezenflasyonla mücadeleye desteği yanında kamu maliyesinin etkinlik ve verimliliğin artırılması, kalıcı refaha katkı amaçlarının öne çıktığını kaydetti.

İzleme ve Yaptırım öngörülüyor

Hazırlanan paketin, izleme, raporlama ve yaptırımı içermesi nedeniyle diğer paketlerden ayrıldığı kaydedildi. Bu kapsamda, Hazine ve Maliye Bakanlığı Tasarruf Tedbirleri Bilgi Sistemi oluşturacak. Bunun yanında Taşıt Filo Sistemini de kullanarak harcamaları izleyecek. Her idare veri girişi ve raporlama ile iş ve işlemlerini bildirecek. Hazine ve Maliye Bakanlığı, izleme, denetim ve raporlamaya dayalı olarak süreci yönetecek. Tedbirlere uyulmaması halinde, Cumhurbaşkanlığı ve ilgili kurumlar, idari yaptırım uygulayacak, para cezası verebilecek. Para cezası ve idari yaptırımlar için yasal düzenleme yapılacağı belirtiliyor.

Çifte maaşa sınırlama, taşıt alımına 3 yıl yasak

Tasarruf, harcama disiplini ve yatırımlarda verimlilik olmak üzere 3 alanda başlıklandırılan, Mehmet Şimşek tarafından açıklanan paketin temel unsurları şöyle:

HARCAMA DİSİPLİNİ

Deprem hariç, mal ve hizmet alımı ödeneklerinin yüzde 10'u, yatırım ödeneklerinin yüzde 15'i kesildi.

Tek seferlik gelirlere dayalı olarak, kalıcı harcama programları başlatılamayacak.

14.05.24

Kamu kurumları bütçe ödeneğine göre yatırım projelerini ilerletebilecek.
Merkezi yönetim ve il özel idareleri, hakediş düzenlenmeden ödeme yapmayacak.

Bu yıl analiz yapıldıktan sonra, 2025'ten itibaren verimsiz harcamalara son verilecek.
Projeler incelenerek, proje bazlı olarak yatırımlar önceliklendirilecek.

Fiziki ilerlemesi %75'in üzerindkiler, deprem riski nedeniyle gerekli olanlar, yeşil ve sayısal dönüşüm ile OSB-liman demiryolu bağlantı projeleri öncelikli olacak.

Zorunlu haller dışında yeni proje kabul edilmeyecek.

TASARRUF

Kamu Filo Yönetim Sistemi ile standart getirilecek. Uzun vadede ortak kullanımı amaçlanıyor.

Ambulans, savunma gibi alanlar hariç, 3 yıl süreyle yeni araç satınalma ve kiralama yapılmayacak.

Bütçe dışı kaynaklardan, vakıflardan diğer ilgili kurumlardan taşıt kullanımı izne tabi olacak,

Kanunla verilen izinler hariç yabancı menşeli araç kullanımı yasaklanacak.

İhtiyaç fazlası veya ekonomik ömrünü tamamlayan araçlar tasfiye edilecek.

Savunma ve güvenlik hariç, toplu taşıma olan yerlerde servis sözleşmeleri sonlandırılacak.

Deprem riski olanlar dışında yeni hizmet binası alımı, yapımı 3 yıl süreyle durduruldu.

Kamu yerleşkelerinde kişi başına metrekare standardı uygulanacak.

Mevcut binalar analiz edilerek kurumlar arası kullanıma açılacak.

Yeni lojman ve sosyal tesis alımı, yapımı, kiralanması süresiz olarak durduruldu.

Savunma ve güvenlik hariç, mevcut sosyal tesislerin ekonomiye kazandırılacak.

Lojman kira ve sosyal tesis ücretleri rayiç bedellere göre gözden geçirilecek

Yönetim kurulu ücretlerine sınırlama getirilecek, sınırı aşan ücretler bütçeye alınacak.

Kamuda yeni personel alımı 3 yıl boyunca emekli olan kişi sayısı ile sınırlanacak.

Toplam açıktan atama izin sayıları Bütçe Kanununda yazılacak.

14.05.24

Destek personeli sayısı zamana yayılarak azaltılacak, esnek ve uzaktan çalışma geliştirilecek

İdari genişleme sınırlanacak, görev tanımları yeniden yapılarak ihtiyaç giderilecek.

Bakanlıkların yurt dışı teşkilatları tasarruf ve verimlilik odaklı yeniden yapılandırılacak

Tüm taşra teşkilatı, bölge ve il bazında etkinlik esasıyla gözden geçirilecek.

Hizmet içi eğitim, toplantı vb. her türlü faaliyet kamu tesislerinde yapılacak.

Yurt dışı geçici görevlendirmeler sınırlanacak, asgari düzeyde tutulacak.

Sokak ve cadde ışıklandırmasında LED lambalara dönüş hızlandırılacak.

Kamu bina ve tesislerinde verimlik artırılacak, yenilenebilir kaynaklarından faydalanılacak.

Ekonomik değeri olan atıkların, bedeli karşılığında değerlendirilmesi zorunlu olacak.

Kamuda e-yazışma sistemine geçişin tamamlanacak, elektronik tebligat sistemi kullanılacak.

Arşivler elektronik ortamda tutulacak, yayın ve raporlar elektronik ortamda yapılacak.

2024 bütçesindeki temsil ve tanıtma ödeneklerinin yüzde 25'i kesilecek

Uluslararası toplantılar ve milli bayramlar hariç; faaliyet düzenlenmeyecek

Hediye verilmesi yasaklanacak, demirbaş alımlarının 3 yıl süreyle durdurulacak.

Makina ve teçhizat ekonomik ömrü tamamlanmadan elden çıkarılamayacak.

Kamu alımlarının istisnalar dışında, DMO aracılığıyla yapılması esas kural olacak.

2024'ün ilk çeyreğinde Türkiye'ye 1,5 milyar dolar değerinde doğrudan yatırım gerçekleşti

TCMB'nin 13 Mayıs 2024'te paylaştığı Ödemeler Dengesi İstatistikleri temel alınarak hazırlanan, "YASED Rakamlarla Uluslararası Doğrudan Yatırımlar Bültenine" göre, 2024 yılının ilk çeyreğinde Türkiye'ye 1,5 milyar dolarlık Uluslararası Doğrudan Yatırım (UDY) girişi gerçekleşti.

13 Mayıs 2024'te paylaşılan güncel resmi verilere göre, 2024 yılının Mart ayında, Türkiye'ye, 336 milyon dolar değerinde UDY girişi gerçekleşti. 2024 yılının ilk üç ayı toplamı değerlendirildiğinde, ilk çeyrekteki UDY girişi 1,5 milyar dolar oldu.

Yılın ilk çeyreğinde gerçekleşen toplam UDY girişi içerisinde, yatırım sermayesi girişleriyle 1 milyar 218 milyon dolar ve yabancı uyruklulara gayrimenkul satışı yoluyla 796 milyon dolar değerinde UDY girişi kaydedildi. Borçlanma araçlarının 112 milyon dolar ve yatırım tasfiyelerinin 424 milyon dolar değerindeki negatif etkileriyle, ilk çeyrekteki toplam UDY girişi, 1,5 milyar dolar oldu.

2024'ün ilk çeyreğinde, finansal faaliyetler, en fazla uluslararası yatırım alan sektör oldu

2024'ün ilk çeyreğinde yatırım sermayesi girişlerinin toplam hacmi bir önceki çeyreğe ve geçmiş dönemlerin çeyreklik ortalamasına göre hacmen daha sınırlı olsa da hizmet sektörü, sektörel kompozisyonda öne çıktı.

2024'ün ilk çeyreğinde, finans ve sigorta faaliyetleri, toptan ve perakende ticaret ve madencilik ve taş ocakçılığı yatırım sermayesi girişlerinin çoğunluğuna ev sahipliği yaptı. Finans sektörü özelinde, bankacılık ve sigortacılık faaliyetleri haricinde kalan "diğer finansal hizmet faaliyetlerinin" ilk çeyrekte sektörde kaydedilen 257 milyon dolarlık yatırım girişinin 249 milyon dolarını çektiği görüldü.

Yılın ilk çeyreğinde en fazla uluslararası yatırım Hollanda, ABD ve Almanya'dan geldi

2024'ün ilk çeyreğinde, Avrupa Birliği (AB-27) ülkeleri, yüzde 58'lik payları ile Türkiye'ye gelen yatırım sermayesi girişlerinin en büyük kaynağı olmaya devam etti.

Türkiye'ye gelen yatırım sermayesi girişlerinin kaynakları arasında Hollanda yüzde 25'lik bir pay alırken, Hollanda'yı yüzde 21 ile Amerika Birleşik Devletleri (ABD) ve yüzde 12 ile Almanya izledi.

Merkez Bankası'ndan rekor döviz alımı

Merkez Bankası'nın swap hariç net rezervi, 10 Mayıs Cuma günü itibarıyla 4,2 milyar dolar arttı ve böylelikle, banka bir günde rekor döviz alımına imza attı.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın (TCMB), rezervlerindeki artış devam ediyor. Merkez Bankası'nın bugün yayımlanan analitik bilançosundan yapılan hesaplamaya göre, swap hariç net rezervler 10 Mayıs Cuma günü 4,2 milyar dolar iyileşme gösterdi. Böylelikle, banka bir günde rekor döviz alımına imza attı.

Bu alımlarla birlikte, Merkez Bankası'nın seçim sonrasında döviz alımı 41,8 milyar dolara ulaştı.

10 Mayıs itibarıyla Merkez Bankası'nın swap hariç net rezervi, eksi 23,7 milyar dolar seviyesine geldi. Bu da, swap hariç net rezervlerde Mayıs 2020'den itibaren en iyi seviye olarak kaydedildi.

Gelişmekte olan piyasalarda şampiyon 'TL'

Dolar borçlanıp TL'ye yatırım yapmak, son 6 ayda gelişmekte olan piyasalarda en iyi performans gösteren carry trade oldu. Bazı bankacılar, bunun sadece bir başlangıç olduğunu söyledi.

Dolar cinsinden borçlanıp Türk lirasına yatırım yapmak, son altı ayda gelişmekte olan piyasalarda en iyi performans gösteren carry trade oldu ve bazı bankacılar, ortodoks politikalar korunduğu ve enflasyon yavaşlamaya başladığı sürece bunun sadece bir başlangıç olduğunu söylüyor.

Bloomberg News tarafından derlenen verilere göre, yatırımcıların ABD, Avrupa ve Japonya gibi daha ucuz bölgelerden borçlanıp bu parayı Türkiye gibi yerlerdeki daha yüksek getirili finansal varlıklara yatırdığı arbitraj ticareti, dolar cinsinden borçlanan yatırımcılara son altı ayda yüzde 12'den fazla kazanç sağladı. Bu oran, en yakın rakipleri olan Meksika ve Rusya'daki yaklaşık yüzde 8'lik kazançla karşılaştırılıyor.

"Türkiye'nin yükselişi başlangıç"

William Blair International'da portföy yöneticisi olan Daniel Wood, bunun Türkiye'nin yükselişinin sadece başlangıcı olabileceğini düşünenler arasında.

Blair, "Türkiye enflasyonu anlamlı bir şekilde düşürmeyi başarırsa, liranın uluslararası yatırımcılar için güçlü bir taşıma cazibesine sahip olmasının sonundan ziyade başlangıcına çok daha yakınız demektir. Bu ticaretin değerini artıran en önemli faktör politikaların sürekliliğidir" dedi.

İngiliz devinden dolar/TL tahmini

İngiliz HSBC yayımladığı notta, makro ve mali değerlendirmelerinin “büyük ölçüde” değişmediğini belirterek, TL'nin reel olarak istikrarlı kalması durumunda dolar/TL'nin yılı 37-40 aralığında tamamlayabileceğini kaydetti.

HSBC Döviz Stratejisti Murat Toprak ve Avrupa Döviz Stratejisti Charlotte Ong, hazırladıkları 13 Mayıs tarihli notta Dolar/TL yıl sonu tahminlerini açıkladı.

Yayımlanan notta, dolar/TL tahminlerini TCMB'nin yeni enflasyon tahminini ve son enflasyon beklenti anketini baz alarak güncellediklerini aktaran HSBC yetkilileri, makro ve mali değerlendirmelerinin “büyük ölçüde” değişmediğini aktardı.

HSBS söz konusu notta, dolar/TL'nin yukarı yönlü yavaş ve sınırlı hareket edeceği yönündeki görüşlerini koruduğunu ve 36,0 olan yıl sonu tahminlerini değiştirmedikleri kaydedildi.

Öte yandan, TL'nin reel olarak istikrarlı kalması durumunda dolar/TL'nin yılı 37-40 aralığında tamamlayabileceği belirtildi

Yayımlanan notta, Mart yerel seçimleri öncesinde döviz talebinin yüksek olduğu bir dönem yaşanırken, döviz talebi ve arzı arasında daha iyi bir denge kurulmasıyla birlikte durumun normalleştiği kaydedildi. Diğer taraftan, nominal faizlerin yüksek seviyesi ve yılsonuna doğru pozitif reel faizlerin ortaya çıkmasının önümüzdeki aylarda TL talebini daha da artıracığı açıklandı.

“Makro tarafta veri sinyali olumlu gelmeye devam ediyor”

Türkiye'nin enflasyon verilerine ve makro ekonomik görünümüne değinilen notta şu ifadeler yer aldı:

“Makro tarafta veri sinyali olumlu gelmeye devam ediyor. Yıllık enflasyon oranı henüz zirve noktasına ulaşmamış olsa da (muhtemelen bu ay), düşüş eğiliminin ikinci yarıda açıkça görülmesi bekleniyor. Finansal ve makro eğilimlerin de TL'yi desteklemesi nedeniyle dolar/TL'nin önümüzdeki aylarda ılımlı ve yavaş yükseleceğine olan inancımız artıyor. Mevduat faizlerinin yılın geri kalanında sabit kalması durumunda, ikinci yarıda enflasyonun yavaşlaması nedeniyle TL mevduatların daha da cazip hale gelmesi muhtemeldir. TCMB'nin döviz rezervleri mart ayının sonundan itibaren arttı ve net yabancı pozisyonunda iyileşme görüldü. Sürdürüldüğü takdirde, büyük sermaye girişleri de döviz rezervlerinin artmasına katkıda bulunacaktır.”

Bloomberg'in görüşlerini derlediği kurumlara göre mevcut politikaların devamı ve enflasyonda düşüş ivmesinin etkisiyle TL'de carry trade işlemlerinin getiri sunmaya devam edeceğini ifade etti.

ABD doları cinsinden borçlanıp Türk lirası varlıklara yatırım yapmak, gelişmekte olan piyasalarda son 6 ayın en fazla getiri sağlayan “carry-trade” işlemi oldu. Bazı bankacılar ortodoks politikaların devamı ve enflasyonda düşüşün başlayacak olması nedeniyle bunun daha başlangıç aşaması olduğunu düşünüyor.

Yatırımcıların ABD, Avrupa ve Japonya gibi daha düşük faizli bölgelerde borçlanıp bu parayı Türkiye gibi yerlerde daha yüksek getirili finansal varlıklara yatırdığı arbitraj ticareti, dolar cinsinden borçlanan yatırımcılara son altı ayda yaklaşık yüzde 12'lik bir kazanç sağladı. Bu orana en yakın getiriler Meksika ve Rusya'da, yaklaşık yüzde 8 ile sınırlı kaldı.

William Blair International'da portföy yöneticisi olan Daniel Wood, bunun Türkiye'nin yükselişinin sadece başlangıcı olabileceğini düşünenler arasında.

“Türkiye enflasyonu anlamlı bir şekilde düşürmeyi başarır, Türk lirasının uluslararası yatırımcılar için güçlü bir carry cazibesine sahip olmasının sonundan ziyade başlangıcına çok daha yakınız demektir” diyen Wood, “Bu stratejinin değerini artıran en önemli faktör politikaların sürekliliği” değerlendirmesinde bulundu.

Merkez'in açıklamaları yatırımcıya güven sağladı

Columbia Threadneedle Investment'tan Gordon Bowers'a göre Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın son dönemde verdiği mesajlar, daha önce politikada geri adım atılabileceği endişesi taşıyan yatırımcılara bir miktar güvence sağladı.

SocGen'den TL'de uzun pozisyon tavsiyesi

14.05.24

Bowers, “Merkez Bankası daha güçlü bir reel döviz kuru oluşturmak için hem kabiliyete hem de istekliliğe sahip. Yabancı portföy yatırımcıları da offshore swaplara getirilen sınırlamaların hafifletilebileceği ve mali tarafta sıkışmaya gidilebileceği yönündeki haberlerden cesaret alıyor” dedi.

Türk lirasında uzun pozisyon tavsiyesi veren Societe Generale Gelişmekte Olan Piyasalar Araştırma Müdürü Phoenix Kalen de Merkez Bankası’nın daha ortodoks politikalara geri dönüşünün Türkiye’de faizlerin ve döviz piyasalarının istikrara kavuşmasında kilit rol oynadığını söyledi.

Georgieva: Enflasyon neredeyse her yerde düşüşte

Uluslararası Para Fonu (IMF) Başkanı Kristalina Georgieva, dünya ekonomisinin son derece dirençli olduğunu kanıtladığını ve enflasyonun ise hemen hemen her yerde düşüş eğiliminde olduğunu söyledi.

İsviçre Uluslararası Çalışmalar Enstitüsü tarafından düzenlenen etkinlikte konuşan Georgieva, dünya ekonomisinin 2020'den bu yana şoklara daha yatkın hale geldiğini belirterek, "Dikkate değer olan tüm bu şoklara rağmen dünya ekonomisinin son derece dirençli olduğunu kanıtlaması. Küresel bir resesyonda değiliz." dedi.

Georgieva, geçen yıl ekonomilerin çoğunun resesyona gireceğine dair korkular olduğunu ancak bunun gerçekleşmediğini aktardı.

"Enflasyon neredeyse her yerde düşüşte"

Bu yıl ve gelecek için yüzde 3,2'lik bir büyüme öngördüklerini kaydeden Georgieva, "Bizi çok güçlü şekilde vuran enflasyon neredeyse her yerde düşüşte." diye konuştu.

Georgieva, jeopolitik endişelerin sorulması üzerine ise "Gördüğümüz en dramatik şey dünyanın savaşlar içinde olduğu." yanıtını verdi.

Rusya'nın Ukrayna'da devam eden savaşı ile İsrail'in Gazze'yi işgal etmesine işaret eden Georgieva, savaş olduğunda ekonomik öncelikler hakkında rasyonel bir konuşmanın zor olduğunu dile getirdi.

Yapay zeka için "iş gücü piyasasını vuran tsunami" benzetmesi

Georgieva, dönüşümsel güçlerle karşı karşıya olunduğuna da dikkati çekerek, özellikle yapay zekanın gelecek birkaç yıl içinde gelişmiş ekonomilerdeki işlerin yüzde 60'ını, dünya çapındaki işlerin ise 40'ını etkileyebileceğini aktardı. Georgieva, "Bu, iş gücü piyasasını vuran bir tsunamiye benziyor." değerlendirmesinde bulundu.

İnsanları ve işletmeleri buna hazırlamak için çok az zaman olduğunu kaydeden Georgieva, iyi yönetilmesi halinde ise üretkenlikte "muazzam" artışa neden olabileceğini ancak aynı zamanda daha fazla yanlış bilgiye ve eşitsizliğe de yol açabileceğini anlattı.

Öte yandan Georgieva'nın konuşması, iklim değişikliği ve gelişmekte olan ekonomilerin borçlarıyla mücadele konusunda harekete geçme çağrısında bulunan protestocular tarafından bir kaç kez bölündü.

Aynı etkinliğe katılan İsviçre Merkez Bankası Başkanı Thomas Jordan ise İsviçre'de enflasyonla mücadelenin artık çok ileri düzeyde olduğunu ifade etti. Jordan, enflasyon görünümünün çok daha iyi ancak çok fazla belirsizlik olduğunu aktardı.

Erdoğan: Ticaretimizi 10 milyar dolara çıkarma hedefiyle çalışıyoruz

Cumhurbaşkanı Erdoğan ve konuğu Yunanistan Başbakanı Miçotakis, ikili ve heyetlerarası görüşmelerin ardından ortak basın toplantısı düzenledi. Erdoğan: "Geçtiğimiz yıl 6 milyar dolar gerçekleşen ikili ticaretimizi 10 milyar dolara çıkarma hedefiyle çalışıyoruz." dedi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, "Yunanistan ile terörle mücadele konusunda anlayış birliğimiz giderek güçleniyor. Terör örgütlerine bölgemizin geleceğinde yer olmadığına dair mutabıkız." dedi.

Erdoğan, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde, baş başa ve heyetler arası görüşmenin ardından Yunanistan Başbakanı Kiryakos Miçotakis ile ortak basın toplantısı düzenledi.

Miçotakis ve heyetini Ankara'da misafir etmekten duyduğu memnuniyeti dile getiren Erdoğan, "Yüksek Düzeyli İşbirliği Konseyimizin beşinci toplantısı çerçevesinde aralık ayında Atina'yı ziyaret etmiştim. Diyalog kanallarını açık tutma, ilişkilerimizde yaşanan ivmeyi geliştirme noktasında karşılıklı mutabakatımızı teyit etmiştik. Bu müşterek anlayışı, dostane ilişkiler ve iyi komşuluk hakkını Atina Bildirgesi ile de kayıt altına almıştık. Değerli Kiryakos'un beş ay sonra iadeyi ziyarette bulunması, bu mutabakatın bir yansımasıdır. Kendisine ikili münasebetlerimizi ilerletme konusundaki samimiyetleri dolayısıyla teşekkür ediyorum." diye konuştu.

"Son derece verimli bir görüşme gerçekleştirdik"

Türkiye ile Yunanistan arasındaki işbirliği ruhunun güçlenmesinin her iki ülke ve tüm bölge için hayırlı olacağına inandığını ifade eden Erdoğan, şunları kaydetti:

"Sayın Başbakan ile biraz önce dar kapsamlı, son derece verimli, samimi ve yapıcı bir görüşme gerçekleştirdik. Görüşmelerimizde ikili gündemimizde yer alan konuları etraflıca gözden geçirdik. Geçtiğimiz yıl yaklaşık 6 milyar dolar olan ikili ticaretimizi, 10 milyar dolara çıkartma hedefiyle çalışıyoruz. Dış Ekonomik İlişkiler Kurulumuz ile Yunan Ticaret Odaları Birliği arasında imzalanan Ortak İş Konseyi kurulmasına ilişkin anlaşma, çabalarımıza büyük katkı sağlayacak.

Deprem kuşağında yer alan ülkelerimiz, tabii afetler karşısında komşuluk hukukunun gereğini hep yerine getirmiş, birbirlerinin yardımına ilk koşan ülkelerden olmuşlardır. Yine bugün imzalanan afet ve acil durum yönetimi alanındaki mutabakat zaptı, bu kulvardaki ahdi zeminimizi sağlamlaştırmıştır. Ziyaret vesilesiyle imzalanan sağlık ve tıp bilimleri alanlarında iş birliğine dair anlaşmayla da iş birliğimizi tahkim etmiş olduk."

"Terör örgütleriyle mücadele de gündemimizin üst sırasındaydı"

Cumhurbaşkanı Erdoğan, görüşmelerde Türkiye ile Yunanistan ilişkilerindeki birbiriyle bağlantılı sorunları da ele aldıklarını belirterek, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Atina Bildirgesi'nde çerçevesi çizildiği şekilde sorunlarımızı samimi diyalog, iyi komşuluk ve uluslararası hukuk dahilinde çözme irademize bağlıyız. FETÖ, PKK ve DHKP/C gibi terör örgütleriyle mücadele de gündemimizin üst sırasındaydı. Yunanistan ile terörle mücadele konusunda anlayış birliğimiz giderek güçleniyor. Terör örgütlerine, bölgemizin geleceğinde yer olmadığına dair mutabıkız.

Komşumuz ve NATO müttefikimiz Yunanistan'dan beklentilerimizi bugün Sayın Başbakan ile bir kez daha paylaştım. Azınlık konusunu iki ülke arasında beşeri bir dostluk köprüsü olarak görüyoruz. İlişkilerimizdeki olumlu atmosferin, Yunanistan'daki Türk azınlık ve soydaşlarımızın haklarının karşılanmasına katkı sağlamasını bekliyoruz. Kıbrıs sorununun Ada'daki gerçekler temelinde adil ve kalıcı bir çözüme kavuşturulması mühimdir. Böyle bir adımın atılması tüm bölgemizin istikrar ve huzurunu güçlendirecektir."

"Filistin'in tanınırlığını artırmaya yönelik temasları sürdüreceğiz"

Görüşmelerde Gazze'de yaşanan soykırım başta olmak üzere bölgesel gelişmeler konusunda da fikir teatisinde bulunduklarını vurgulayan Erdoğan, şunları söyledi:

"İsrail yönetimi, ateşkes çağrılarına kulak tıkadığı gibi destekçilerine dahi meydan okumaktan geri durmuyor. Vicdan sahibi tüm kesimlerin çağrılarına rağmen, masum sivillerin son sığınağı olan Refah'ı acımasız şekilde hedef almaya devam ediyor. 15 bini çocuk, 35 bini aşan Filistinli masum sivilin katledilmesi karşısında Batılı ülkeler başta olmak üzere uluslararası toplum sesini artık daha gür çıkarmalıdır. Doğudan

batıya, 'bu zulme ortak olmayalım' çağrısıyla her hafta meydanları dolduran tüm vicdanlı insanları bir kez daha saygıyla selamlıyoruz.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun Filistin'in tam üyeliği konusunda aldığı karar, kalıcı çözümün anahtarının 1967 sınırlarında başkenti Doğu Kudüs olan bağımsız, egemen ve toprak bütünlüğüne haiz Filistin Devleti'nin tesisi olduğunu göstermiştir. Yunanistan'ın da kararı destekleyen 143 üye ülke arasında yer almasından memnuniyet duyduk. Filistinli kardeşlerimiz adına Sayın Başbakan'a teşekkürlerimi iletiyorum. Türkiye olarak İsrail'i ateşkese zorlamaya ve Filistin devletinin tanınırlığını artırmaya yönelik diplomatik temaslarımızı kararlılıkla sürdüreceğiz. Komşumuz Yunanistan'ın da Gazze'de katliamların durması amacıyla yürütülen uluslararası çabalara destek olmasını bekliyoruz."

Cumhurbaşkanı Erdoğan, geçen yıl aralık ayındaki Atina ziyaretinde, Yunanistan ile Türkiye arasında çözülemeyecek büyüklükte bir sorun olmadığına dair inancını paylaştığını hatırlatarak, "Bu bir süreçtir. Daha fazla netice vermesi için titizlikle ilerletilmesi gerekir. Her görüşmemizde işbirliğimizin geleceğine dair ümitlerimiz daha da artıyor. Görüş ayrılıklarına rağmen diyalog kanallarımızı açık tutarak olumlu gündeme odaklanıyoruz." dedi.

"Türkiye kültürel mirasın korunmasında örnek alınan bir ülke"

Bir hususu açıklığa kavuşturmakta fayda gördüğünü dile getiren Erdoğan, Türkiye'nin kültürel mirasın korunması noktasında örnek alınan bir ülke olduğunu vurguladı.

Erdoğan, "Kariye Camimizi, 2020 yılında aldığımız karar sonrasında titiz bir restorasyon çalışması sonucu yeniden ibadete ve ziyarete açtık. UNESCO Kültür Varlığı olan her bir eserin korunmasına, milletimizle birlikte tüm insanlığın istifadesine sunulmasına büyük önem veriyoruz. Kariye Camisi de yeni kimliğiyle herkesin ziyaretine açıktır. Biz pozitif gündeme bu minvalde somut ve yapıcı fikirlere yoğunlaşmakta kararlıyız." şeklinde konuştu.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, iki ülke arasındaki istişarelerin ve imzalanan anlaşmaların başta Türkiye ve Yunanistan olmak üzere tüm insanlık için hayırlara vesile olmasını temenni ederek, "Sayın Miçotakis'i bu kez Yüksek Düzeyli İşbirliği Konseyimizin müteakip toplantısını gerçekleştirmek üzere yeniden Ankara'ya bekliyorum." ifadelerini kullandı.

"Hamis'a 'terör örgütü' dersek, bu acımasız bir yaklaşım olur"

Yunanistan Başbakanı Miçotakis'in konuşmasının ardından Erdoğan, Miçotakis ile mutabık kalmadıkları önemli bir konu olduğunu vurguladı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, sözlerine şöyle devam etti:

"Ben Hamas'ı bir terör örgütü olarak görmüyorum. Tam aksine Hamas, 1947'den itibaren toprakları işgal edilmiş ve bu toprakları işgalinden sonra da topraklarını

koruma altına alan bir direniş örgütüdür. Bu direniş örgütü ne yazık ki İsrail'in acımasız 45 bini bulan şu andaki insan kaybına karşı oraları koruma mücadelesi veren bir direniş örgütü durumundadır. Bunu görmemiz lazım. Şu an itibarıyla 40 bini aşmış insanını kaybetmiş Hamas'a eğer 'terör örgütü' dersek, bu acımasız bir yaklaşım olur. Dolayısıyla ben, Hamas'ı bir terör örgütü olarak görmüyorum, tam aksine Hamas'ı kendi topraklarını ve kendi insanını korumanın mücadelesini veren insanlar olarak görüyorum.

Birleşmiş Milletler'de sizler de olumlu oy vermek suretiyle orada bu acımasızlığa katılmadınız, ortak olmadınız, bundan dolayı da sizlere teşekkür ediyorum. Ama şimdi orada bir terör örgütü olmadığını sizler de ortaya koydunuz. Ama burada 'terör örgütü' dersanız buna üzülürüz. Ben asla Hamas'ı terör örgütü olarak görmüyorum ve şu an itibarıyla adım adım Hamas'ı takip ediyorum.

Ülkemde şu an bini aşkın Hamas'ın mensupları hastanelerimizde hepsi tedavi altında, böyle işi sürdürüyoruz. Ben inanıyorum ki belki burada yanlış yaklaşımınız olabilir, ben bu yaklaşımınıza asla katılmıyorum, katılamam ve bu haksızlık olur. Çünkü bunca Hamaslı öldürülüyor tüm Batı bunlara her türlü silah ve mühimmatla saldırıyor. Bütün bunlar karşısında 1947'den bugüne kadar topraklarından sürekli tecrit edilen, toprakları işgal edilen İsrail tarafından Hamas'a, eğer sizler terör örgütü dersanız buna üzülürüm."

Miçotakis'in "İsterseniz bu konuda mutabık kalmadığımız için aramızda mutabık kalalım. Ancak hemen bir ateşkes anlaşmasının imzalanması konusunda mutabık olduğumuzu söyleyebiliriz. Çünkü Filistinli halk bu acımasız politikaların kurbanıdır." sözleri üzerine Erdoğan, "Bu, olabilir." diye konuştu.

Çiftçilerin sesine kulak verilmeli

Ali Ekber YILDIRIM

14 Mayıs 2024 Salı

Bugün Dünya Çiftçiler Günü. Sizler bu satırları okuduğunuzda ben Diyarbakır'da olacağım. Dünya Çiftçiler Günü nedeniyle Türkiye İş Bankası Tarım Bankacılığı Pazarlama Bölümü'nün ev sahipliğinde gerçekleşecek olan "İş'le İmece Buluşmaları" toplantısında görüşlerimizi paylaşacağız.

Geçen hafta Çarşamba günü de Türkiye'nin ilk tarım fuarı olarak bilinen 27. Hasyurt Tarım Fuarı'ndaydım. Antalya Büyükşehir Belediyesi, Antalya Ticaret Borsası, Antalya Tarım Konseyi, Kumluca Ticaret ve Sanayi Odası, Kumluca Ticaret Borsası'nın birlikte düzenlediği Hasyurt Tarım Fuarı'nda "Söz Çiftçide" panelinde genç çiftçilerle buluştuk.

Bizden bir gün sonra Antalya Ticaret Borsası Basın Danışmanı sevgili Vahide Emel Yanık'ın yönettiği panelde 7 ziraat odası başkanı görüşlerini açıkladı. Hem genç çiftçilerin hem de ziraat odası başkanlarının anlattıklarına kulak verilmeli.

Tüm zorluklara rağmen üretmek istiyorlar

Her iki toplantıda da ifade edildiği gibi; hem genç çiftçiler hem de ziraat odası başkanları üretmek istiyor. Hiç kimse ben üretmek istemiyorum demiyor. Çiftçiler, üretimin önündeki engellerin kaldırılmasını, girdi maliyetlerinin düşürülmesini ve ürettikleri ürünlerin değerinde satılmasını talep ediyor.

Bir yandan kırsalda genç nüfus kalmadı, yaş ortalaması 57'yi geçti deniliyor bir yandan da genç çiftçiler yeterince desteklenmiyor. Moderatörlüğünü yaptığım "Söz Çiftçide" panelinde dile getirilen talepler yerine getirilmeyecek, çözüm bulunamayacak talepler değil. Yeter ki tarıma, üretime gereken önem verilsin. İthalata verilen kaynağın yarısı ile ülkedeki çiftçiler desteklense Türkiye, tarımdaki birçok sorununu çözebilir.

Doğuştan çiftçi Asiye Akkaya

Antalya Finike’de ailesiyle birlikte domates, ince patlıcan, yaş sebze üreten, Burdur’da ailesinin 10 dönüm serası olan ve alternatif olarak Avokado yetiştiriciliğini deneyen Asiye Akkaya, doğuştan çiftçi olduğunu söyledi. Akkaya: “Biz üreticiyiz, doğamızda üretim var, kadın olarak üretmek zorundayız. Ama artan maliyetler karşısında artık dayanamıyoruz. Üretiyoruz ama geçinemiyoruz. Bu nedenle çocuklarımızı üretimde tutamıyoruz. Üretenlere destek verilmeli. Keyif için yat kullananlara ucuz mazot verileceğine biz üreticilere verilmeli.” dedi.

Çoban yetiştirdiği hayvanın etini yiyemiyor

Ali Ertuğ, Finike’nin Boldağ (Bonda) yaylasında çobanlık yapıyor. Tek geçim kaynaklarının hayvancılık olduğunu ancak hayvan varlığının ve çoban sayısının her geçen gün azaldığını anlattı. Kendisinin 250-300 baş hayvanı olduğunu belirterek şunları söyledi: “Köyün en genç çobanı olarak 38 yaşımdayım. Çobanların çoğunluğu 55-60 yaşında. En büyük sorunumuz kurt. Milli Parklar Müdürlüğü’nün doğaya bıraktığı kurtlar bizim hayvanlar için en büyük tehlike. Ayrıca su sorunumuz var. Meralar azaldı. Buna rağmen hayvancılık yapıyoruz. Ama hiçbirimizin sosyal güvencesi yok. Bağ – Kur primini ödeyecek kadar para kazanamıyoruz. Kazandığımızı da yoncaya, yeme veriyoruz. Hayvan satış yerimiz yok. Burdur’dan gelip hayvanlarımızı satın alıyorlar. Bizdeki fiyatla, satış fiyatları arasında uçurum var. Ben yetiştirdiğim hayvanın etini lokantaya gittiğimde tüketemiyorum. Benden ucuza çıkıyor ama çok pahalıya satılıyor. Bu sene anaç hayvan desteğini kaldırdılar, oğlağa(yavruya) destek verecekler. Sadece bundan benim kaybım 6-7 bin lira oldu. Aşılar çok pahalı. Bu işi sürdürmek istiyoruz ama devletin de bizi görmesi, desteklemesi lazım.”

Ziraat mühendisi de işin içinden çıkamıyor

Mehmet İğneli, çocukluğundan beri ailesinin seralarında çalışıyor. Ziraat Fakültesi okuyup ziraat mühendisi olarak kendi aile işletmesinde çalışmayı sürdürüyor. Diğer üreticiler gibi girdi maliyetlerinin yüksek olmasından şikâyetçi olan İğneli: “Bizim masraflarımız tarlanın icarından(kirasından) başlıyor ve katlanarak da devam ediyor. Aslında en önemli sorun, gelirlerimiz giderlerimizi karşılamıyor. Bu işin eğitimini aldım ve kendi aile seramda uyguluyorum. Domates ve biber üretiyoruz. Olabilecek en uygun şartlarda üretim yapmaya çalışıyoruz. İlaç, gübre alırken dikkat ediyoruz. Ama yine de gelirlerimiz giderleri karşılamıyor. Bugün çiftçi olmasa insanlar aç kalır. İthalat yapmak zorunda kalırsınız. Bunları yaşamamak için devletin tarımı, üretkenleri desteklemesi gerekir.”

Kaymakam olacakken çiftçiliği tercih etti

Nevşehir’de çiftçi bir ailenin çocuğu olarak doğan, Siyasal Bilgiler Fakültesi Kamu Yönetimi bölümünden mezun olan ve kaymakam olması gerekirken çiftçilik yapan Seher Varoğlu tarıma gönül veren gençlerden.

Antalya Finike'ye gelin gelen Seher Varoğlu eşi ile birlikte serada kavun, salatalık üretiyor. Anne ve babasının Nevşehir'de farklı bir tarımsal üretim yaptığını üzüm, ceviz yetiştirdiğini belirten Varoğlu: "Farklı bir tarım kültüründen buraya Finike'ye geldim. Ben burada yeniyim. Seracılığı, üretimi öğreniyorum. Yerimiz çok büyük değil ama üretim yaptıkça öğreniyorum. Kamu yönetimi okudum ama çiftçilik yapıyorum. Bunu da isteyerek yapıyorum. Kaymakam, devlet memuru da olabilirdim. Ama kaymakamların yediği gıdayı da biz üretiyoruz. Çiftçiliğin, üretmenin ayrı bir gururu var. Kızımın toprağı bilerek büyümesini istiyorum. Yediğimiz birçok ürünü kendimiz üretiyoruz. Toprak o kadar zengin ki, ne eksik sana fazlasıyla veriyor." diye konuştu.

Kalıntısız üretime destek verilmeli

Elmalı'da 90 dekar alanda biber üreten ayrıca Kumluca'da serada biber ve patlıcan üreten Hakan Gonur, biyolojik mücadele ile kalıntısız ürünler üretiyor. Üretiminin büyük bölümünü Avrupa'ya ihraç ettiklerini anlatan Gonur şu bilgileri verdi: "Türkiye'nin yaş meyve ve sebze ihracatında en önemli sorun kalıntı sorunu. Biz biyolojik mücadele ile kalıntısız ürün üretiyoruz. Ama bu konuda yeterince destek görmüyoruz. Devlet yaptığımız biyolojik mücadele masrafının yüzde 30-40'ını karşılasa herkes biyolojik yöntemlerle üretim yapar ve kalıntı sorunu çözülür."

Ziraat odaları ne istedi?

Antalya Ticaret Borsası Basın Danışmanı Vahide Emel Yanık moderatörlüğünde 27. Hasyurt Tarım Fuarı'nda "Batı Antalya Tarımı" başlıklı panelde Muratpaşa Ziraat Odası Başkanı Nazif Alp, Finike Ziraat Odası Başkanı Halil Sarıçobanoğlu, Kumluca Ziraat Odası Başkanı Hidayet Kökçe, Elmalı Ziraat Odası Başkanı Mustafa Yılmaz, Korkuteli Ziraat Odası Başkanı Musa Büyükçetin, Kaş Ziraat Odası Başkanı Ramazan Süer, Demre Ziraat Odası Meclis Başkanı Ahmet Şahin tarımın sorunları ve çözüm önerilerini konuştu.

Genç çiftçiler gibi 7 ziraat odası başkanı da tarımın bölge ve ülke ekonomisi için önemine dikkat çekti.

Başkanlar da konuşmalarında işçi sorununa, aile çiftçiliğinin giderek yok olmasına, her geçen gün artan tarım toprağı satışına, su sorununa, artan girdi maliyetlerine dikkat çekti. Bölgenin en önemli ürünü olan Finike portakalının düşük fiyatı nedeniyle üreticisine kazandırmadığı dile getirildi.

Özetle, Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Muhittin Böcek, Antalya Valisi Hulusi Şahin, Antalya Ticaret Borsası Başkanı Ali Çandır, Finike Belediye Başkanı Mustafa Geyikçi, Kumluca Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Fahri Özen, Kumluca Ticaret Borsası Başkanı Fatih Durdaş'ın, Antalya Büyükşehir belediyesi tarımsal Hizmetler Daire Başkanı Seda Özel ve ekibinin çabaları ile düzenlenen 27. Hasyurt Tarım Fuarı bölge tarımının potansiyelini ortaya koyması açısından çok önemli.

Her tasarruf paketi, “Tasarruf etmiyorduk” itirafıdır

Alaattin AKTAŞ
14 Mayıs 2024 Salı

Türkiye’de hemen her yıl bir tasarruf genelgesi yayımlanması, bir tasarruf paketi açılması adettendir, bu adeta rutindir. Her tasarruf genelgesi de aslında bir öncekinin pek işe yaramadığının göstergesidir.

Bu yılın tasarruf tedbir paketi de dün açıklandı. Daha öncekiler gibi bu paketin de küçük bir sorunu var... Ne miktarda bir tasarruf öngörüldüğünü bilmiyoruz. Biz açıklanmadığı için bilmiyoruz da bu paketi ilan edenler biliyor mu, ondan da pek emin değiliz. Belki öngördükleri bir miktar vardır da acaba “**Şimdi bir tutar açıklasak ve ona ulaşamasak bu kez de o sorgulanır, en iyisi tutar vermemek**” diye mi düşünüldü, bilemeyiz.

Ama tutar öngörmeyerek ya da açıklamayarak yola çıkmak, bir anlamda “**Ne kadar olursa**” demektir.

Bu yaklaşım söz konusu pakete olan güveni baştan zayıflatan bir etkidir. Ne var ki anlaşılan “**Tutar açıklar da tutturamazsak**” gibi bir kaygıyla hareket edilmiştir. Gerçi öngörülen bir hedefi tutturamamaktan niye kaygı duyuluyor ki? Bunun bir yaptırımı yok ki...

Örneğin Meclisten çıkan kanun olan bütçede hedef tutmuyor da ne oluyor?

Her yıl gelişmelere göre revize edile edile ilan edilen enflasyon tahmini tutmuyor da ne oluyor?

Hepsi birer itiraf

Bunca yıllık meslek yaşamımda onlarca tasarruf paketine, onlarca enflasyonla mücadele kararlılığı söylemine, onlarca vergi kaçacağını önleme tedbirine tanıklık ettim. Artık benim gözümde bunların neredeyse hiçbir önemi kalmadı. Sürekli paketler açılıyor, sözüm ona önlem alınıyor.

Sonuçta başlıkta vurguladığım durum yaşanıyor.

Her tasarruf paketi, aslında “**Biz daha önce tasarruf etmiyorduk**” demenin bir başka yoludur, bir itiraftır.

Her enflasyonla kararlılıkla mücadele söylemi, daha önce bu konuda biraz lakayıt davranıyorduk itirafıdır.

Her vergi kaçağının önleneceği iddiası, daha önce vergi kaçıranların üstüne pek fazla gitmiyorduk yaklaşımının itiraf edilmesidir.

Vergi paketinin işareti mi?

Maliye Bakanı Mehmet şimşek, tasarruf paketini açıklarken yakında bir vergi paketinin de gelebileceğinin işaretini verdi.

şimşek, “**Merkez Bankası enflasyonu düşürmek için para politikasında sıkılaştırma dahil kendi alanıyla ilgili her türlü tedbiri alıyor. Bizler de bugün açıklayacağımız paket ve yakında açıklayacağımız ilave diğer tedbirlerle yani maliye politikasında atacağımız adımlarla dezenflasyon sürecine katkıda bulunacağız**” dedi.

Dolayısıyla tasarruf paketini kapsamlı bir vergi paketi izleyecekmiş gibi görünüyor.

Hem zaten vergiyle ilgili neler yapılacağı da belli sayılır. Öyle uzun uzadıya bir çalışma yapmaya da gerek yok. Biraz sonra okuyacağınız otuz yıl önce öngörülenlerin yarısı bile yapılsa büyük bir reform olur!

Zamanda yolculuk!

Gelin şöyle yaklaşık otuz yıl öncesine uzanalım... Bir bakalım, bazı konularda bir arpa boyu yol alabilmiş miyiz?

Üyesi olduğum Ekonomi Muhabirleri Derneği’nin (EMD) Ekonom adlı bir yayını var. Ekonom’un 1996 yılının eylül ayında yayımlanan sayısında vergi konusunda neler yapılmasının öngörüldüğünü ve bunların basında nasıl yer aldığını sıralamışım.

Aslında yaklaşık otuz yıl önceki yazımda yalnızca hkmetleri ya da Maliye Bakanlığını değil, medyayı da eleştirmiştim; çünkü yapılan açıklamalar sorgusuz sualsiz bir şekilde haber yapılıyordu. Bu durum şimdi de farklı değil, hatta daha beter oldu.

Yazım Ekonom’da 1996’da yayımlanmıştı ama haberler 1993 ve 1994 yıllarından, yani tam otuz yıl öncesinden. Neler mi var, buyurun...

- **Bir gazetenin 22 Ağustos 1994 tarihli manşeti:** “Kaçak muslukları kapatılıyor!” **Vergi sisteminde köklü değişiklikler için kollar sıvanmış ve**

devletin gelirlerinde büyük kayba yol açan vergi yasalarındaki boşlukları “tuğla tuğla” kapatacak 78 maddelik yeni tasarı hazırlanıyormuş...

- Bir başka gazetenin 23 Temmuz 1994 tarihli başlığı: **“Maliye ev sahiplerinin yakasına yapışıyor!”**
- **Tarih 8 Ağustos 1994, başlık “Vergiye büyük gözaltı” diye atılmış. Habere göre Başbakan Tansu Çiller’in talimatıyla** (demek ki o zaman da talimatsız iş yapılmıyormuş) **tarihin (ne demekse) en kapsamlı vergi denetimi başlatılmış. Maliye Bakanlığı bünyesindeki müfettişler, hesap uzmanları ve gelirler kontrolörleri bölgelere dağılmış, ayrıca özel vergi timleri oluşturulmuş.** (Yakın zamanda da enflasyon timleri oluşturulmuş değil mi...) 1993 ve 1994 yıllarından vergiyle ilgili diğer başlıkları da şöyle sıralamışım:
- **Zenginlere ağır vergi.**
- Vergi casusları gündemde.
- **Maliye göz açtırmıyor.**
- Sanatçılara büyük gözaltı.
- **Gazinoda şampanya patlatmadan önce vergisini ödeyecekler.**
- Maliyeciler konser izliyor.
- **Maliye’nin balyoz operasyonu.**
- Vergi idaresi sil baştan.
- **Havuz başındaki sulu partiye, kuş sütü eksik yaş günü, nikah töreni kutlamasına yakın takip.**
- İstisna ve muafiyetler kalkıyor.
- **Lüks tüketip lüks yaşayan daha çok vergi ödeyecek.**
- Rantiye kesime ilave vergiler düşünülüyor.
- **Mükellefler yakın takibe alınacak.**
- Vergi kaçakçısına ağır cezalar gelecek.

Yıllık cari açıkta rekor küçülme

Naki BAKIR

14 Mayıs 2024 Salı

Martta 4,5 milyar dolar cari açık verildi; ilk çeyrekte kümülatif açık, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 55,8 küçülerek 10,9 milyar dolara geriledi. Açığın finansmanı ilk çeyrekte rezervleri 22,2 milyar dolar eritirken, net hata noksan hesabında izlenen çıkışlar ise bu dönemde 16,1 milyar dolarla dikkati çekti.

Türkiye mart ayı ödemeler dengesi kapsamında 4,5 milyar dolarlık cari işlemler açığı verirken, geçen yılın ikinci yarısından itibaren sürekli küçülen yıllık bazda cari açık,

31,2 milyar dolara kadar indi. Yıllık cari işlemler açığında son bir yılda yüzde 40,6 oranında net 21,4 milyar; yeni ekonomi yönetiminin görevde olduğu son on ayda ise yüzde 45,2 oranında 25,8 milyar dolarlık iyileşme kaydedildi. Cari dengedeki bu iyileşme,

Ödemeler dengesi gelişmeleri (Milyon \$)						
	2023	2024	Değ. %	2023	2024	Değ. %
CARİ İŞLEMLER HESABI	-5.248	-4.544	-13,4	-24.584	-10.855	-55,8
DIŞ TİCARET DENGESİ	-6.369	-5.193	-18,5	-29.527	-14.428	-51,1
Toplam Mal İhracatı	23.329	22.209	-4,8	60.912	62.634	2,8
Toplam Mal İthalatı	29.698	27.402	-7,7	90.439	77.062	-14,8
Genel Mal Ticareti (Ö. D. Tanımlı)	-5.128	-3.689	-28,1	-19.730	-11.026	-44,1
İhracat	22.940	22.105	-3,6	60.169	62.296	3,5
İthalat	28.068	25.794	-8,1	79.899	73.322	-8,2
Net Transit Ticaret Geliri	21	15	-28,6	56	50	-10,7
Parasal Olmayan Altın	-1.262	-1.519	20,4	-9.853	-3.452	-65,0
HİZMETLER DENGESİ	2.396	2.241	-6,5	7.509	7.123	-5,1
Gelir	6.454	7.015	8,7	18.465	19.935	8,0
Gider	4.058	4.774	17,6	10.956	12.812	16,9
BİRİNCİL GELİR DENGESİ	-1.352	-1.604	18,6	-2.572	-3.314	28,8
İKİNCİL GELİR DENGESİ	77	12	-84,4	6	-236	-
SERMAYE HESABI	-10	-13	30,0	-48	11	-
FİNANS HESABI	-7.566	-14.114	86,5	-25.691	-26.961	4,9
Doğrudan Yatırımlar	-493	224	-	-1.186	-287	-75,8
Portföy Yatırımları	1.036	96	-90,7	331	-5.277	-
Diğer Yatırımlar	-7.845	-4.153	-47,1	-10.554	1.321	-
Rezerv Varlıklar	-264	-10.281	3.794,3	-14.282	-22.718	59,1
NET HATA VE NOKSAN	-2.308	-9.557	314,1	-1.059	-16.117	1.421,9

net altın ve enerji ithalatındaki küçülmeden kaynaklandı. Ancak bu iki kalem dışındaki cari işlemlerdeki fazlanın da küçüldüğü gözlemlendi.

Mart ayı gelişmeleri

Merkez Bankası'nın açıkladığı ödemeler dengesi istatistikleri kapsamında revize verilere göre, geçen yılın mart ayında 5 milyar 248 milyon dolar cari açık verilirken, bu yıl aynı aydaki açık 4 milyar 544 milyon dolarla bunun yüzde 13,4 altında gerçekleşti. Cari açığa yol açan bileşenlerin başında gelen dış ticaret açığı; martta geçen yılın aynı ayına göre yüzde 18,5 küçülerek 5 milyar 193 milyon dolar oldu.

Ödemeler dengesi kapsamındaki tanımıyla toplam mal ihracatı yüzde 4,8 azalarak 22 milyar 209 milyon, mal ithalatı da yüzde 7,7 düşüşle 27 milyar 402 milyon dolara geriledi. Bu kapsamda, içinde enerji ürünlerinin büyük ağırlık oluşturduğu genel mal ihracatı yüzde 3,6 düşüşle 22 milyar 105 milyon, ithalatı yüzde 8,1 düşüşle 25 milyar 794 milyon, bu kategorideki aylık açık yüzde 28,1 küçülerek 3 milyar 689 milyon dolar oldu. Parasal olmayan altında aylık net ithalat yüzde 20,4 büyüyerek 1 milyar 519 milyon dolar olurken, martta 15 milyon dolarlık da net transit ticaret geliri elde edildi.

Taşımacılık, turizm, yurt dışı müteahhitlik gibi hizmetler kapsamındaki faaliyetlerde gelir ve gider dengesindeki net giriş 2 milyar 241 milyon dolarla geçen yılın aynı ayına göre yüzde 6,5 düşük kaldı. Hizmetler alanında en yüksek aylık net gelir 2 milyar 104 milyon dolarla "seyahat" (turizm) kaleminden elde edildi. Doğrudan yatırımlar ve portföy yatırımları kapsamındaki giderler ile faiz gelir giderlerini kapsayan "birincil gelir dengesi"nde 1 milyar 604 milyon net çıkış, işçi gelirleri, kişisel transferler gibi kalemleri kapsayan "ikincil gelir dengesi"nde 12 milyon dolar net giriş yaşandı.

Enerji ve altın hariç cari işlemler hesabı (Milyon \$)										
	Cari İşl. Dengesi	Parasal Olmayan Altın			Enerji			Altın Hariç Cari İşl. D.	Enerji Hariç Cari İşl. D.	Altın+Enerji H. Cari İşl. D.
		İhracat	İthalat	Net	İhracat	İthalat	Net			
Mart 23	-5.248	368	1.630	-1.262	1.265	5.845	-4.580	-3.986	-668	594
Mart 23 itib. Yıllık	-52.596	1.486	28.897	-27.411	16.856	92.933	-76.077	-25.185	23.481	50.892
Nisan 23	-5.087	154	1.246	-1.092	1.105	4.882	-3.777	-3.995	-1.310	-218
Mayıs 23	-7.779	173	2.826	-2.653	1.336	5.245	-3.909	-5.126	-3.870	-1.217
Haziran 23	765	279	1.938	-1.659	1.090	4.329	-3.239	2.424	4.004	5.663
Temmuz 23	-5.329	300	2.758	-2.458	1.323	5.018	-3.694	-2.871	-1.635	823
Ağustos 23	231	263	3.324	-3.061	1.639	5.324	-3.684	3.292	3.915	6.976
Eylül 23	2.438	553	1.909	-1.356	1.695	5.628	-3.934	3.794	6.372	7.728
Ekim 23	-331	643	1.888	-1.245	1.739	5.381	-3.642	914	3.311	4.556
Kasım 23	-3.029	827	2.000	-1.173	1.582	5.273	-3.691	-1.856	662	1.835
Aralık 23	-2.256	450	1.586	-1.136	1.545	6.652	-5.107	-1.120	2.851	3.967
Ocak 24	-2.667	88	1.024	-936	1.336	6.495	-5.160	-1.731	2.493	3.429
Şubat 24	-3.644	111	1.108	-997	1.396	5.756	-4.360	-2.647	716	1.713
Mart 24	-4.544	89	1.608	-1.519	1.693	5.499	-3.807	-3.025	-737	782
Mart 24 itib. Yıllık	-31.232	3.930	23.215	-19.285	17.479	65.483	-48.004	-11.947	16.772	36.057
Yıllık değişim	21.364	2.444	-5.682	8.126	623	-27.450	28.073	13.238	-6.709	-14.835

Üç aylık cari açık 10,9 milyar dolar

Geçen yılın ilk üç ayında 24 milyar 584 milyon dolar olan cari açık, bu yıl aynı dönemde yüzde 55,8 küçülerek 10 milyar 855 milyon dolara kaldı. İlk çeyrekler itibarıyla dış ticaret açığının 29 milyar 527 milyondan yüzde 51,1 düşüşle 14 milyar 428 milyona gerilemesi, cari açığındaki küçülmede belirleyici oldu. Hizmetler dengesinde ise üç ayda net 7 milyar 123 milyon dolarlık gelir kaydedildi. Buna karşılık ilk çeyrekte birincil gelir dengesinde net 3 milyar 314 milyon ve ikincil gelir dengesinde ise 236 milyon dolarlık çıkışlar yaşandı.

Açık finansmanı rezerv eritti

Cari açığın finansmanı alanına bakıldığında, doğrudan yatırımlarda marttaki net 224 milyon dolarlık çıkışla birlikte ilk çeyrek itibarıyla 287 milyon dolar olan net girişin geçen yılın aynı dönemindeki tutarın yüzde 75,8 altında kaldığı görüldü. Portföy yatırımlarında martta 96 milyon dolarlık çıkış olurken, ilk üç aylık net giriş 5 milyar 277 milyon dolar oldu. Yurt içi bankaların yurt dışı muhabirlerindeki efektif ve mevduat varlıkları, yurt dışı bankaların yurt içindeki mevduatları, genel hükümet, bankalar ve reel sektörün yurt dışından sağladığı kredileri kapsayan “diğer yatırımlar” kaleminde mart ayında 4 milyar 153 milyon dolar giriş, ilk üç ay itibarıyla ise 1 milyar 321 milyon dolar net çıkış yaşandı.

İlk çeyrekte dış kaynak girişi yeterli olmadığı ve net hata noksan kalemindeki çıkışlar fazla olduğu için cari açığın finansmanı büyük oranda rezerv kullanımı ile karşılandı. “Net hata noksan” kaleminde izlenen kayıt dışı çıkışlar martta 9 milyar 557 milyon, ilk üç ayda 16 milyar 117 milyona ulaştı. Resmi rezervlerde martta 10 milyar 281 milyon, üç ayda 22 milyar 718 milyon dolar net erime yaşandı

Altın ve enerji dışı cari “fazla” da geriledi

Cari dengede son bir yılda ve özellikle son on ayda kaydedilen iyileşme, açığın ana kaynağı olan net altın ve enerji ithalatındaki küçülmeden kaynaklandı. İki alandaki net ithalatla gözle görülür bir düşüş yaşandı, bu da cari açığı aşağı çekti. Ancak bu iki kalem dışındaki cari işlemlerde var olan fazlanın da küçüldüğü gözlemlendi.

Parasal olmayan altında geçen yılın mart sonu itibarıyla 27 milyar 411 milyon dolar olan yıllık net ithalat, bu yıl aynı tarihte yıllık bazda 19 milyar 285 milyona indi. Buna göre altın cephesinde son bir yılda cari denge lehine 8 milyar 126 milyon dolarlık bir iyileşme kaydedildi. Net enerji ithalatı da mart sonları itibarıyla yıllık bazda da 76 milyar 77 milyondan 48 milyar 4 milyona geriledi. Son bir yılda net enerji ithalatındaki 28 milyar 73 milyon dolarlık azalma, cari dengeye bu tutarda bir kapatıcı etki yaptı.

Bu gelişmelere bağlı olarak son bir yılda genel cari açık 21 milyar 364 milyon dolar küçülürken, bu iki kalem dışındaki cari dengede var olan fazlanın da 14 milyar 835 azaldığı görüldü. Geçen yılın mart sonunda 50 milyar 892 milyon dolar olan “altın ve enerji hariç” yıllık cari işlemler fazlası, bu yıl aynı tarih 36 milyar 57 milyona indi.

Aylık gerekleşmelere bakıldığında, geçen yıl 7 milyar doların üstü gibi gibi rekor düzeyleri gören altın ve enerji hariç aylık cari fazlanın, bu yıl mart ayında sadece 782 milyon dolarda kaldığı gözlemlendi.

Yıllık hedefte “lehte” sapma

Revize verilere göre geçen yılın mart sonundaki 53 milyar, nisandaki 55,2 milyar dolarlık düzeyinden mayısta 57 milyar dolara çıkan yıllık cari açık, hazıranda 53,6 milyar, temmuzda 56,2 milyar dolar olmuş ve izleyen dönemde kesintisiz bir düşüş süreci ile 2023’ü 45 milyar dolar düzeyinde kapamıştı.

Geçen yılın sonlarında hazırlanan Orta Vadeli Program’da (OVP) ise cari işlemler açığının bu yılın tümünde 34,7 milyar dolara düşürölmesi hedeflenmişti. Düşüşe devam eden yıllık cari açık bu yıl ocak sonunda 37,4 milyar dolara, şubat sonunda ise 31,9 milyar dolarla OVP hedefinin de altına indi ve bu eğilimini mart ayında da sürdürdü. Böylece yıllık cari işlemler açığında son bir yıldaki kapanma oranı yüzde 40,6’ya ulaştı, bir yılda net 21,4 milyar dolarlık iyileşme kaydedildi.

Yeni ekonomi yönetiminin göreve geldiği Mayıs 2023 sonundaki düzeyine göre cari açıktaki kapanma oranı ise yüzde 45,2 oldu. Yıllık açık son on ayda 25,8 milyar dolar küçüldü. Bu gelişmede, yeni ekonomi yönetiminin, iki temel hedefinden biri cari açıkla mücadele olan programı kapsamında uyguladığı parasal sıkılaştırmanın etkili olduğu görülüyor. Yıllık cari açıktaki küçölme izleyen aylarda da devam ederse, yıl sonunda OVP’de öngörölünen çok altında bir cari açık düzeyi bekleniyor.

“Cezası olmazsa; verimli de olmam, tasarruf da yapmam!”

Ferit Barış PARLAK

14 Mayıs 2024 Salı

Kamuda Verimlilik ve Tasarruf Paketi’nin ayrıntılarını yaklaşık 1 yıl önce DÜNYA’da paylaşmıştık...

Dün de, madde madde yazdık...

Kelime kelime aynı... Çünkü: Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek’in de söylediği gibi: “Bu tasarruf paketi, ne ilk, ne de son...”

3 yıl önce yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Tasarruf Genelgesi’nde de aynı tasarruf ve verimlilik tedbirleri vardı...

Ama... Genelgeye uyulması için **ceza ve yaptırım içeren yasal düzenleme** gerekliliği unutulmuştu...

Kamu/ülke menfaatini düşünmek için:

Edinilen kültür ve alışkanlıkların **değişmesi**, bunun için de, maalesef “**para cezası/yaptırım içeren**” yasal düzenlemeler gerekiyordu...

Çok daha yüksek verimliliğe ve dolayısıyla tasarrufa zemin hazırlayacak, önemli maddeler ise son anda paketten çıkarıldı...

Örneğin: Kamuda taşıt sayısının 2 yılda yüzde 30 azaltılması...

14.05.24

3 yıl önceki Cumhurbaşkanlığı Genelgesi'ne göre de yüzde 20 oranında azaltılacaktı...

Örneğin: Lojmanların bakım/onarım giderleri ve satışı...

Örneğin: Kamuda maaşların, belirlenen iş tanımlarına göre uygulanacak “performans değerlendirme” (Bu değerlendirme ile bazı kurum personelinin maaşı ve bütçeden aldığı pay, yaptığı işe göre çok çok yüksek çıkıyordu) ile artışı...

2 ve üzeri maaş alanların, 1 maaş haricinde aldıkları, Hazine'ye aktarılacaktı...

Örneğin: Örnek olması için Cumhurbaşkanlığı'ndan 1-2 kaleme dikkat çekilecekti, o da olmadı...

VELHASIL

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz ve Bakan Mehmet Şimşek paketin kapsamlı olması ve uygulama sonuçlarının şeffaf bir şekilde paylaşılması için yoğun çaba harcadı...

Diğer paketler gibi sümen altı edilmemesi, uygulamaların diğer paketler gibi keyfiyete bırakılmaması, uymayanların cezalandırılması için yasal düzenlemeler yapılması gerekliliğini de akıllara kazıdı...

Sonuçta bu Kamuda Verimlilik ve Tasarruf Paketi de, kapsamı daraltıldığı için, bekleneni veremeyecek...

Ama izlenebilirliği, denetlenebilirliği, sürdürülebilirliği, hesaplanabilirliği, hesap verebilirliği, şeffaflığı ve ceza içeren yasal düzenlemeleri sayesinde **“acil ihtiyacımız olan” kültürel değişime katkı verecek...**

Abdulkadir Selvi

Özgür Özel'in CHP'deki mücadelesi

BU başlığı bilerek seçtim. Çünkü Özgür Özel, CHP'de yanlışlara karşı ciddi bir mücadele veriyor.

Çünkü bir Özgür Özel, bir de Ekrem İmamoğlu ile Mansur Yavaş tehlikenin farkında. Neyi kast ediyorum?

1- CHP'li belediyelerde yakınlarını görevlere getirme konusu.

2- Arapça tabelaları indirme meselesi.

İMAMOĞLU VE YAVAŞ FARKI

Haklarını teslim edelim. Ekrem İmamoğlu ve Mansur Yavaş belediye başkanlığı dönemlerinde yakınlarını bir göreve getirdikleri konusunda haber olmadılar. Bu konuda dikkatli hareket ediyorlar. Doğru olanı yapıyorlar. Çünkü cumhurbaşkanı adayı olmak gibi büyük hedefleri var. Yollarına dikenli tellerin döşenmesine müsaade etmiyorlar.

BOZBEY VE AKIN ŞAŞIRTTI

Ama CHP'li belediye başkanlarının bir bölümü görevlere yakınlarını atadıkları haberleriyle gündeme geldiler. Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Mustafa Bozbey ve Balıkesir Belediye Başkanı Ahmet Akın beni bu konuda şaşırttılar. Tecrübeli iki politikacının daha dikkatli davranmalarını beklerdim.

Nepotizm her zaman zararlıdır. Çünkü sırf yakınınız olduğu için birini göreve getirerseniz o zaman ehliyet ve liyakat kalmaz.

MUHALİF MEDYANIN TEPKİSİ

CHP’li belediyelerin yakınlarını atamalarına AK Parti tabanından tepki gelmesini beklersiniz. Bu doğaldır. Ama asıl beni umutlandıran CHP tabanından ve muhalif medyadan gelen tepkiydi. Takdir ettim. Bir de Özgür Özel’in bu konuda vakit geçirmeden tavır koymasıydı.

MÜCADELE BUNUN İÇİN Mİ

Muhalif medya haklı olarak ‘Biz yıllarca siz akrabalarınızı belediyelerde üst düzey görevlere getirin diye mi bu mücadeleyi verdik’ diye tepki gösteriyor. Özgür Özel ise “47 yıl sonra birinci parti olmuşuz, büyükşehir belediye başkanlıklarını kazanmışız, 4 yıl sonra cumhurbaşkanlığı seçimi var. Belediyelere eşi, dostu, akrabaları doldurursak ilk günden yanlış yaparız. SHP’nin 1989 yerel seçimlerinde zafer kazanıp, sonra belediyeler yüzünden 1991 seçimlerinde yüzde 20’ye düşmesine benzeriz” diye düşünüyor. SHP, 1989 seçimlerinde kazandığı belediyeleri 1994’te kaybetmişti.

DENETİM ŞART

Özgür Özel bu atamaları iptal ettirdiklerini söylüyor. Doğru olanı yapıyor. Ama bu ne kadar etkili olacak? Bugün iptal edip, yarın yeniden atayacaklar mı ondan emin değilim. Bu yüzden bir denetim mekanizması gerekiyor. Çünkü ön planda olmayan il ve ilçe belediyelerinde yakınlarını atama furiasının devam ettiği yönünde haberler geliyor.

ARAPÇA TABELA ÇIKIŞI

Arapça tabela konusu ise CHP’nin yumuşak karnını oluşturuyor. O nedenle Özgür Özel’in tavrına ilişkin olarak ayrı bir paragraf açacağım. Çünkü işin bir ideolojik tarafı var, bir de CHP’yle ilgili kötü çağrışımlara neden oluyor.

Biliyorsunuz CHP’li bazı belediye başkanları Arapça tabelaları kaldırıyorlar. ‘Neden İngilizce ya da Rusça yazılan tabelalar kaldırılmıyor da özellikle Arapça tabelalar kaldırılıyor’ diye bir soru soruluyor. Dindar kesimde bu rahatsızlığa neden oluyor. Eski CHP çağrışımları yapılıyor. İş, ezanın Arapça aslından Türkçe’ye çevrilmesinden tutun, Kuran’ı Kerim’in öğretilmesinin yasak olduğu dönemlere kadar gidiyor.

ARAPÇA DİN DİLİ

CHP Genel Başkanı Özgür Özel bu konuda bir çıkış yaptı. Nevşin Mengü’ye yaptığı açıklamada “Arapça din dili. Onu yırtan belediye başkanı görüntüsü incitici. Arapça, Kuran’ı Kerim’in yazılmış olduğu dil olduğu için bilinç altına çok yanlış bir mesaj olarak gidiyor. O nedenle arkadaşlarımızı uyardık” dedi.

Özgür Özel çok doğru bir müdahalede bulundu. Bizim halkımız yerde Arapça yazan bir kâğıt parçası bulsa alır yüksek bir yere koyar. Çünkü onun Kuran’ı Kerim’in bir parçası olduğunu düşünür.

DİN DÜŞMANLIĞI YAFTASI

Ayrıca CHP zaten yıllardır “din düşmanlığı” yaftasından dolayı çok çekti. Bir de Arapça tabelaları kaldırırsanız eski çağrışımları hatırlatmış olursunuz. Son söz olarak şunun altını çizmek isterim. Özgür Özel bu çıkışlarıyla CHP’nin çürümesinin ve din düşmanı yaftasını yemesinin önüne geçmeye çalışıyor. Doğru olanı yapıyor.

KENAN SOFUOĞLU’NA BU ZULÜM YAPILIR MI

Kenan Sofuoğlu’nun açıklamalarını okuyunca bir insana bu kadar zulmedilmez diye düşündüm.

Yıllardır parlamento muhabirliği yaptım, hâlâ sık sık Meclis’e giderim. Ama ilk fırsatta Kenan Sofuoğlu’na işkence yaptıkları bir yer olup olmadığını soracağım. Çünkü anlattıkları yürek paralayıcı. İnsanlık tarihi “milletvekili” yapılmak gibi ağır bir zulüm görmemiştir. Bir insana bu kadar ağır yüklenilmez ki canım!

Ne yapmışlar diyeceksiniz? Daha ne yapsınlar, AK Parti tutmuş Kenan Sofuoğlu’nu milletvekili yapmış. Hem de Kocaeli’de yüzlerce insan milletvekili olmak için mücadele ederken, Kenan Sofuoğlu’nu paraşütle getir milletvekili listelerine yerleştir.

Bu da bir insan, buna nasıl can dayanır?

SONRADAN GÖRMELİK

Peki o ne yapmış? Önce sonradan görmeliğin resmi olarak Meclis’e Lamborghini spor arabasıyla gelsin. Sanki yarış pistinde!

Yetinmesin, ayaklarını masanın üzerine uzatıp danışmanlarıyla fotoğraf çektirip “Emir erlerim” diye sosyal medya hesabından yayınlasın.

Lüks yaşamını, israfı, gariban halkımızın gözünün içine soka soka yaşasın. Ama 5 yıllık vekilliği sırasında Meclis kürsüsüne çıkıp konuşma yapmasın, seçildiği bölgenin sorunlarıyla ilgilenmesin, Türkiye’nin sorunlarına kafa yormasın.

Ama Kocaeli’den seçmenler kendisini aramak gibi ‘hadsizlikte!’ bulununca ‘Böyle bir zulüm, böyle bir işkence çekilir mi?’ diye isyan etsin.

O zaman istifa etmeyi bile düşünmüş.

Etseydin kardeşim. Seni zorla tutan mı vardı?

ÖZÜR DİLERİZ KENAN BEY

Ama suç Kenan Sofuoğlu’nda değil, onu milletvekili yapanda.

Bakalım Kenan Sofuoğlu gerçekten milletvekili olmayı hak eden hangi dava adamının hakkını yedi.

14.05.24

Partiler sporda, sanatta ünlü olan isimleri zaman zaman Meclis'e taşır. Ben uzun süren Meclis muhabirliğim döneminde bunların bir fayda sağladığını görmedim.

Kenan Sofuoğlu da o kontenjandan milletvekili yapılmış.

Ama belli ki beyefendiye büyük zulmedilmiş.

Özür dileriz Kenan Bey.